

Vindpark Bleka - Samrådsmöte Rossön Folkets Hus 19 oktober 2020

Frågor som ställdes på mötet med svar från wpd:

1. *Hur har det gått med örnen? Kan vi lita på er känsla här?*
Svar: Vi har underkonsulter som inventerar och sedan redovisar vi resultat och hänsynstaganden i kommande miljökonsekvensbeskrivning (MKB). MKB:n är en bilaga till ansökan. Själva beslutet tas sedan av länsstyrelsen.
2. *Är inventeringarna klara?*
Svar: Vi är så gott som klara med inventeringarna. Vi inväntar säsongen för inventering av uvar som kan bli aktuellt till våren.
3. *Visst får man inte visa var örnbö finns?*
Svar: Nej det stämmer, örnbö är sekretessbelagda.
4. *Men det måste vara med i MKB:n?*
Svar: Vi redovisar vad som framkommit av inventeringar och utredningar i vår tillståndsansökan och MKB. Länsstyrelsen beslutar sedan om uppgifterna vi lämnat in är sekretessbelagda. Örnbö och deras boplacering är ett exempel på fakta som sekretessbeläggs.
5. *Kan verken flyttas inom området? Dvs kan verken placeras närmre till fastigheterna?*
Svar: Den karta där verken är utplacerade skall ses som en exempelbild. Inom själva projektområdet kan verken komma att flyttas runt. Vi håller ett visst avstånd till fastighetsgränser, vingarna, dvs rotorerna, sveper inte över fastighetsgränsen utan att avtal tecknas med markägaren.
6. *Boxmodell används, kommer ni ange flyttmån?*
Svar: Nej, boxmodellen kräver inte att flyttmån anges eftersom ansökan gäller för området. Däremot kommer området beskrivas utefter de fynd som gjorts och eventuella hänsynsområden och stoppområden, dvs områden där vindkraftverk inte kommer placeras, redovisas inom själva projektområdet. Exempel på när det kan bli aktuellt att undvika ett område kan vara om området är en nyckelbiotop eller hyser lekplatser för skogshöns såsom tjädrar och orrar. I det senare fallet blir det även aktuellt att ha en buffertzona utanför själva lekplatsen.
7. *Är det bara inom området som det sker inventeringar?*
Svar: Beroende på vilken inventering som avses så inventeras i vissa fall även utanför projektområdet. Metoder kommer att redovisas i de inventeringsrapporter som följer med som bilagor till ansökan. Vi följer praxis på området.
8. *Inventeras fladdermöss bara inom området?*
Svar: Ja. Fladdermusinventering har gjorts under flera nätter inom området. Metod beskrivs i rapport av den underkonsult som inventerat området. Rapporten bifogas kommande MKB.
9. *Gör ni verksbeskrivningar efter det att ni fått tillstånd? Gäller det även fundamenten?*
Svar: Valda verk kommer redovisas till tillsynsmyndigheten. Beräkningar kommer göras för ljud och skuggor. När verken är uppförda kommer ljudet att mätas. Efter att vindkraftverkens positioner är valda görs geotekniska undersökningar på dessa för att kontrollera vilken typ av fundament som blir aktuella för vart och ett av verken.

10. *Blir det stängda vägar genom området i driftsfasen?*

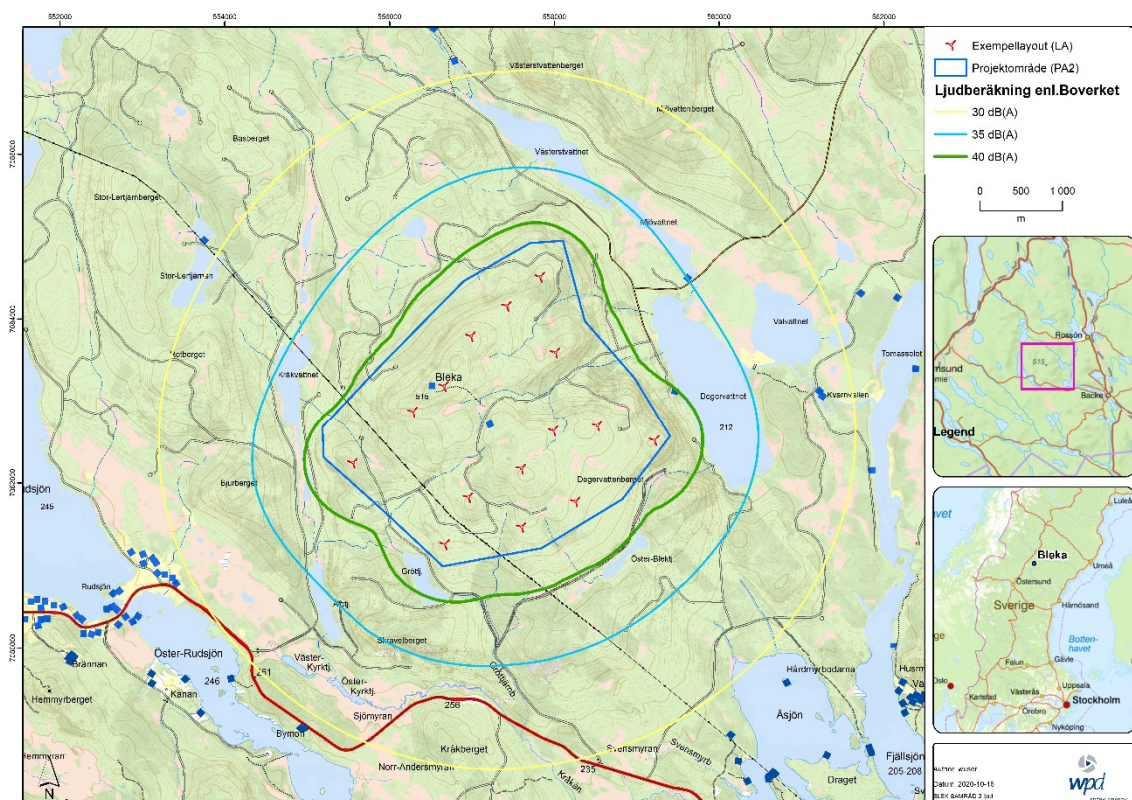
Under byggfasen är området en byggarbetsplats och inte tillgängligt för allmänheten. Under driftsfasen kommer vi inte stänga av vägar. Markägare har i vissa fall bommar till sina områden men det hör inte ihop med vindparkens verksamhet.

11. *Hur kommer nätet att förstärkas? Var ska elanslutningen ske?*

Svar: Vi är i kontakt med elnätsbolag och Svenska kraftnät för att reda ut nätanslutningen. SvK har idag egna planer att förstärka nätet oberoende av parken och anslutningen. Anslutningen är planerad till den kraftledning som går genom parken i västra delen.

12. *Hur långt går 40 dB(A)?*

Svar: Det finns inget entydigt svar på det utan det är bland annat beroende av topografi, vilket källljud verket har, samt antal verk. Bilden nedan visar att när vi räknat med 15 stycken vindkraftverk som har 106 dB(A) som källljud, då hamnar 40 dB(A) kurvan (grön) ungefär 500 m till 800 meter från närmsta verk.

Figur 1. Ljudutbredningen vid Bleka. Vindkraftverken har ett källljud på 106 dB(A)

13. *Vi som blir utsatta lever i en tyst miljö, räknas inte detta till en tyst miljö i lagstiftningen?*

Svar: Det räcker inte med att det är en tyst miljö för att ljudkraven för så kallade tysta miljöer ska tillämpas. Området måste vara klassat som det också.

<https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Buller/Bullerfria-omraden/>

14. Hur kan man få naturvårdsverket att klassa området som tyst område?

Svar: Naturvårdsverket ger stöd för till exempel en kommun att hitta och utveckla sina tysta områden. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Buller/Bullerfria-omraden/>

Kommunen kan klassa områden som tysta i sin översiktsplan.

http://portal.research.lu.se/ws/files/41765473/Tysta_omraden_webversion.pdf

Länken ovan visar en undersökning hur kommuner jobbat och att det finns mycket arbete kvar att göra inom området att skapa bullerfria miljöer.

15. dB är intressant, 40 dB(A) är inte tyst i Norrlands inland. Blir besviken om det låter 40 dB(A), min dator låter 28 dB(A).

Svar: I figur 1 visas ljudutbredningen och ingen byggnad som är klassad som bostad eller fritidshus ligger inom eller nära 40 dBA. Det källjud som använts i beräkningen är tilltaget för att inte underskattas och det kan bli lägre i verkligheten när vindkraftverk valts. Antalet verk kan också minska, det som samrådet avser är ett scenario med maximalt antal verk. När tillstånd vunnit laga kraft och antal verk och fabriker valts kommer nya beräkningar göras och när verken är på plats kommer ljudmätningar utföras för att kontrollera att ljudkraven efterföljs. Det finns mer information att hitta om ljud på både transportstyrelsens och naturvårdsverkets hemsida. Ljud är komplicerat att beskriva och här finns det förklarar olika begrepp. <https://www.transportstyrelsen.se/sv/luftfart/Miljo-och-halsa/Buller/Begreppsforklaringsrorande-ljud-och-buller/>

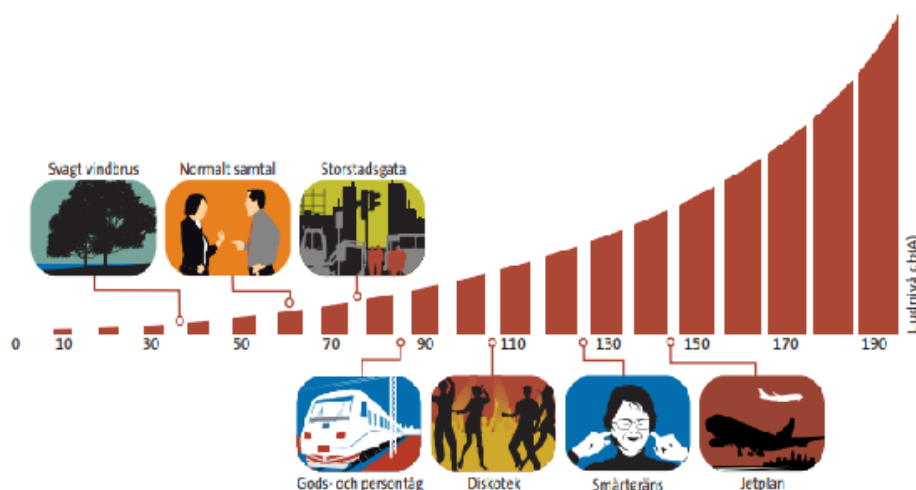
Den ljudnivå som tolereras från vägar är exempelvis högre än för vindkraftverk.

Utdrag från Naturvårdsverkets hemsida: "Buller är den fråga som diskuteras mest och som det finns mest forskning kring. Det föreskrivna högsta värdet för buller från vindkraft i Sverige är 40 dBA utomhus vid bostad, Studier av upplevt vindkraftbuller i Sverige och i Holland visade att cirka 10 – 20 procent av de boende inom intervallet 35–40 dBA från vindkraftverk uppgav att de var störda (ganska störda eller mycket störda) av ljud från vindkraft, och 6 procent uppgav sig vara mycket störda. Ljudkänsliga personer var oftare störda av ljudet från vindkraftverk än andra, vid samma ljudnivå." källa

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Forskning/Vindval/Manniskors-intressen/>

16. På en ö i Åsjön har jag min stuga, det blåser rakt mot min stuga. Vindar kommer ofta från nordväst.

Svar: Ljud är komplicerat men ljudberäkningen i figur 1 visar att ni ligger utanför ljudkurvan 30dB(A). I ljudberäkningen antas att det blåser från alla håll samtidigt för att visa värsta fallet, d.v.s. resultatet visar ljudnivån när det blåser mot huset. Decibelskalan är logaritmisk för att efterlikna örats känslighet vid olika ljudnivåer. En logaritmisk skala innebär att ljudnivån är tio gånger större för varje 10-steg i skalan, d.v.s. exempelvis 40 dB(A) är tio gånger högre än 30 dB(A).

Figur 2 Ljudnivå med exempel.

Källa: <https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/miljo---for-dig-i-branschen/buller-och-vibrationer---for-dig-i-branschen/Fakta-om-buller-och-vibrationer/matt-for-ljudnivaer/>

17. Kan vattnet förstärka ljudet?

Svar: Ljudet som färdas genom växtlighet bromsas upp av denna. Över vatten finns inget som bromsar ljudvågorna. Beräkningsmodellen tar hänsyn till topografin och en råhet läggs in. Råheten beskriver ytan dvs växtlighet, vatten osv.

18. Vilken instans sköts ljudkurvekontrollen av?

Svar: Ljudet kommer efter vindkraftverken rests att kontrollmätas och rapporteras till Tillsynsmyndigheten.. Tillsynsmyndighet kan vara kommunen eller länsstyrelsen.

19. Är det i kommunens intresse att det inte stängs ned vindkraftverk?

Svar: Vi kan inte se att kommunen i sig skulle ha något egenintresse att vindkraftverk inte stängs ner. Villkor i tillståndet måste följas, annars gör verksamhetsutövaren sig skyldig till brott. VD kan till och med hamna i fängelse om ljudkrav inte hålls.

20. Det går väl inte att jämföra dessa 300 m höga verk med några som är 100 m höga?

Svar: Beroende på hur frågan skall tolkas så är svaret både ja och nej. Tekniken utvecklas hela tiden och vindkraftverken blir högre och producerar mera el vilket gör att man behöver färre verk och därför behöver tar mindre ytor i anspråk. Därmed maximeras markanvändningen. Synligheten blir dock mer markant.

21. När det kommer till forskning så finns det två sidor. Man blir orolig för att ni kommer skapa något som skadar oss närboende och djur.

Svar: För att få bedriva en verksamhet av det slaget som vi pratar om här på Bleka så krävs ett miljötillstånd. Försiktighetsprincipen är viktig lika så kunskapskravet. Så här definieras försiktighetsprincipen i den svenska [Miljöbalken](#) (2 Kap 3 §):

"Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön". Här finns ytterligare allmänna hänsynsregler som finns i miljöbalken.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/miljohalsa-och-halsoskydd/tillsynsvagledning-halsoskydd/tillampa-miljobalken/allmanna-hansynsregler/>

De allmänna hänsynsreglerna innehåller följande grundläggande bestämmelser:

Bevisbörderegeln 1 §

Bevisbörderegeln innebär att det är den som driver eller avser att bedriva en verksamhet, eller vidtar en åtgärd, som ska visa att bestämmelserna i 2 kap. om allmänna hänsynsregler följs. Det kan bland annat ske genom att verksamhetsutövaren följer kraven om egenkontroll.

Kunskapskravet 2 §

Kunskapskravet innebär att det är den som driver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som ska ha tillräcklig kunskap om hur människors hälsa och hur miljön påverkas och kan skyddas. Vad som är tillräcklig kunskap avgörs av typ av verksamhet eller åtgärdens art och omfattning.

Bästa möjliga teknik 3 §

Vid yrkesmässig verksamhet ska bästa möjliga teknik användas för att förebygga och minska skador och olägenheter. Tekniken måste vara vetenskapligt och praktiskt beprövad samt både tekniskt tillgänglig och ekonomiskt rimlig att införskaffa.

Produktvalsprincipen 4 §

Produktvalsprincipen innebär att både näringsidkare och privatpersoner ska undvika att sälja eller använda kemiska produkter eller biotekniska organismer, om produkterna kan ersättas med andra mindre farliga produkter.

Hushållnings- och kretsloppsprincipen 5 §

Hushållnings- och kretsloppsprincipen innebär att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att minska mängden avfall, mängden skadliga ämnen i material och produkter samt de negativa effekterna av avfall. Verksamhetsutövaren ska även nyttja möjligheten att återvinna avfall. I första hand ska förnybara energikällor användas.

Lokaliseringsprincipen 6 §

Lokaliseringsprincipen innebär att man ska välja en sådan plats att verksamheten kan bedrivas med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och för miljön.

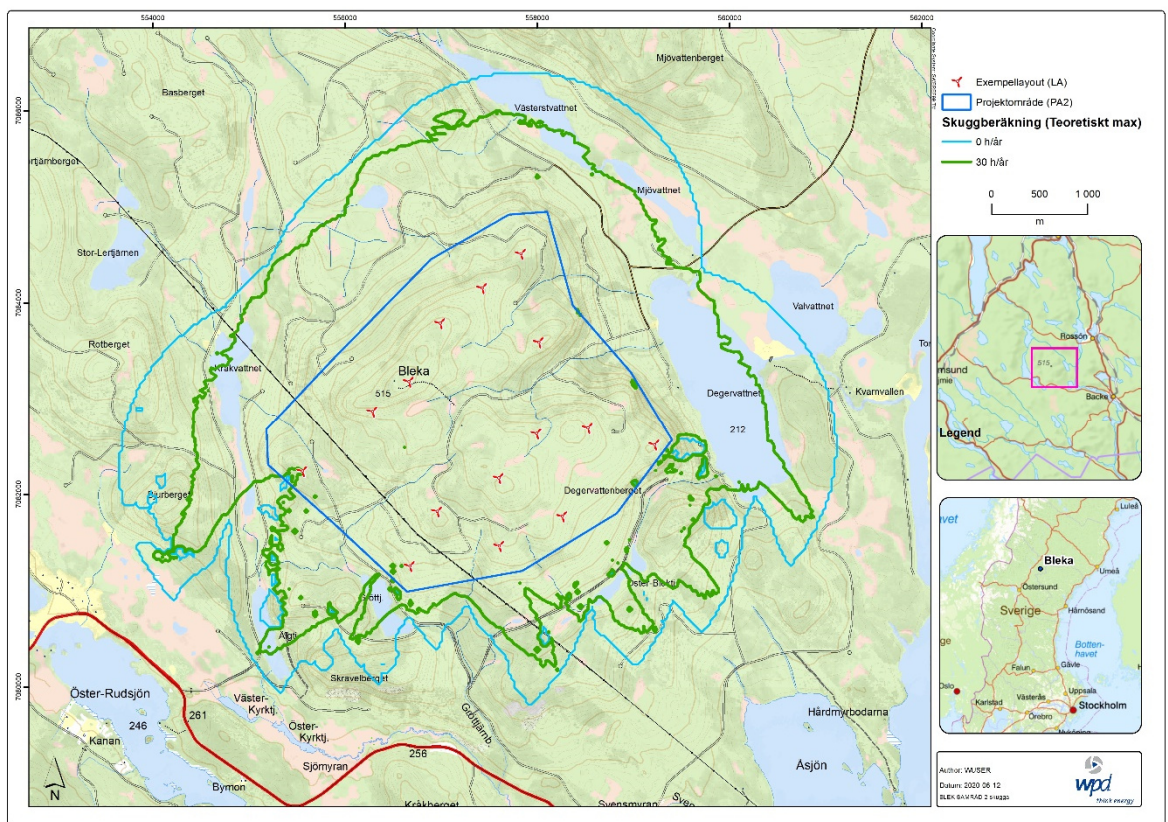
Skälighetsregeln 7 §

Skälighetsregeln innebär att hänsynsreglerna i miljöbalken ska tillämpas i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid rimlighetsbedömningen ska nyttan av skyddsåtgärderna jämföras med kostnaderna. Kraven som ställs ska vara miljömässigt motiverade utan att vara ekonomiskt orimliga.

Alla dessa regler, krav och principer, och mer därtill, ska vara uppfyllt för att tillstånd ska ges. Svensk lagstiftning är restriktiv och om en verksamhet riskerar skada människor eller djur på ett sätt som lagstiftningen inte accepterar ges inget tillstånd.

22. Om solen går ned bakom hela vindkraftparken, hur långt skapas det då skuggor?

Svar: Skuggberäkningen visar hur långt skuggor kan nå i ett värsta fall när solen lyser från morgon till kväll. I figur 2. skuggberäkning kan vi se hur långt skuggor sträcker sig och hur länge i teoretiskt maximal tid.

Figur 3 Skuggberäkning

23. Vet ni vilka vindkraftverk ni ska köpa?

Svar: Val av verk sker först vid upphandlingen efter tillståndet vunnit laga kraft och parken skall byggas.

24. Du pratar om turbiner? Är det samma som rotorn?

Svar: med ordet turbin syftar jag på hela vindkraftverket.

25. Frågor om infraljud.

Svar: Vad är infraljud? Infraljud är en vågrörelse i luften med en så låg frekvens att den bara uppfattas av människan vid kraftiga ljudnivåer, och då i form av vibrationer. Infraljud kan alstras av naturliga källor som åska, men också av kraftverk och överljudsflygplan.

Ny forskning gjord i Finland visar att det inte fanns någon koppling till dålig hälsa vad gäller infraljud från vindkraftverk, <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/04/20/ny-matning-vindkraftens-infraljud-paverkar-inte-halsan-symptom-kan-ha-andra>

Orsakar vindkraft skadligt infraljud? Nej, det finns inga vetenskapliga belägg för att infraljud, eller annat ljud från vindkraft inom angivna begränsningsvärden (alltså de nivåer som tillåts i tillståndet och som inte får överskridas) ger upphov till hälsoproblem.

<https://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/buller/buller-vindkraft/infra-lagfrekv-vindkraftverk-slutrap-rev20111128.pdf>

Exponering av infraljud kan vid höga nivåer på 125 - 130 dB orsaka bl.a. sömnhet, och för människor som bor nära en väg med mycket trafik kan det även ge huvudvärk och koncentrationssvårigheter. (Folkhälsomyndigheten, Om ljud och buller.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/>) Infraljud från vindkraft ligger långt under denna nivå, och lägre än t.ex. infraljudet inuti en bil. Det finns många andra källor i samhället som avger avsevärt mycket högre nivåer av infraljud. (LUBW, Herrmann L, et. al. (2016) Low-frequency noise incl. infrasound from wind turbines and other sources)

26. Enligt kommunens ÖP ska det vara händelsestyrd belysning, varför vill ni inte ha det?

Svar: Vi vill ha händelsestyrd hinderbelysning men det är idag inte möjligt. Branschen har i många år arbetat för att hinderbelysningen skall regleras på ett sådant sätt att störningarna minimeras. Transportstyrelsen tillåter idag inte händelsestyrd belysning.

27. Varför är inte bilderna från Kanan tagna på rätt ställe, det syns mer på andra ställen där?

Svar: Om vi får bilder skickade till oss finns möjlighet att få fotomontage framtagna. Vi går inte in på tomter utan fastighetsägarens tillåtelse. Det är även så att det inte alltid är de mest synbara platserna som fotot tas ifrån utan vi försöker beskriva representativa platser där människor vistas. Dessa kan ha olika synlighetsgrader, ibland syns något eller några verk, ibland inget och i vissa fall hela parken.

28. Vem har bestämt att man får bygga på 1 km avstånd?

Svar: det finns ingen lagstiftning som anger ett visst avstånd utan flera olika parametrar avgör avståndet. Den viktigaste parametern är ljudutbredningen men även tillgång till mark, avstånd till vägar och kraftledningar, hänsyn till fynd efter inventeringar mm avgör. Strömsunds kommun har i sitt ställningstagande som finns i Antagandehandling Tillägg till Strömsunds kommuns Översiktsplan – Vindkraft, på sidan 4 skrivit att: "Kommunen ställer sig positiv till utbyggnad av vindkraft i de utpekade områdena (se bilaga 1). Vad avser övriga områden ska ingen vindkraft byggas inom områden med utpekade motstående riksintressen, nationalparker, naturreservat eller natura 2000 områden. Nya vindkraftverk ska byggas längre än 1000 meter från befintliga bostadshus."

<https://www.stromsund.se/download/18.5002527e1735025c6f5160f7/1596791150456/Tillaga%CC%88gg%20till%20Stromsunds%20kommuns%20Oversiktsplan%20E2%80%93%20Vindkraft.pdf>). Detta ska vi självklart förhålla oss till och Blekas projektområde ligger mer än 2000 meter från närmsta bostad.

29. Är vindkraftverken 300 m höga?

Svar: Vi kommer söka för maximalt 290 m total höjd. Det är den höjd verkstillverkarna förväntar sig att verken kommer vara vid tidpunkt då tillstånden som söks idag vunnit laga kraft. Om verken vid den tidpunkten är lägre än 290 m höga kommer istället verk med den höjd som är standard då användas. 290 m ska därför ses som absolut maximal höjd, verken kan bli mindre. Vi följer teknikutvecklingen.

30. *Det har varit ett brandtorn uppe på Bleka, kommer det vara möjligt att gå upp på Bleka?*
Svar: Ja ni får gå upp på Bleka efter byggnation. Områdets tillgänglighet kommer inte ändras på annat sätt än att det kommer bli lättare eftersom vägar kommer förbättras och byggas till verken.
31. *Hur är det med iskastavståndet?*
Svar: Iskast sker mycket sällan. Det finns även avisningssystem som kan installeras och detektorer som upptäcker obalanser i rotorerna, dvs att rotorbladen belastas olika. Is på rotorbladen ger förutom risk för iskast en minskad elproduktion och ett ökat slitage så det ligger i verksamhetsutvecklarens intresse att isbildning inte sker. Ett avisningssystem på verken minskar risken för isbildning och iskast..
Iskastavståndet beräknas inför byggnation när upphandlingen av verk är klart.
Riskavståndet när det gäller iskast från vindkraftverk beräknas med formeln: Riskavstånd= $1,5 \times (\text{navhöjden} + \text{rotordiametern})$. Exempel: med 200 meter torn och 190 meter rotordiameter, vilket är ett exempel som kan bli aktuellt på Bleka, så blir riskavståndet $1,5 \times (200+190) = 1,5 \times 390 = 585$ meter. Om allmänheten rör sig i närheten av vindkraftverk där det finns klara nedisningsrisker brukar myndigheterna kräva att allmänhetens varnas, till exempel med varningsskyltar.
32. *Vad gäller för pengarna för nedmontering?*
Svar: Det ställs alltid krav i tillståndet på att det ska avsättas pengar för nedmontering av vindkraftsparken t ex i form av en bankgaranti. Pengarna är låsta till den dagen de skall användas för att montera ner verken och återställa platsen. Innan pengarna avsätts kan man inte "ta tillståndet i anspråk", dvs börja bygga parken.
33. *Årsanställningar, är det de som jobbar på Bleka?*
Svar: Ja och bara för Bleka. Det krävs så många för att sköta driften och se till att de fungerar.
34. *Ni kommer ha fem anställda för detta projekt?*
Svar: Ja det är sannolikt, se svar på fråga 40 och 41.
35. *Kommer ni att lägga dessa servicejobb på vattenkraften?*
Svar: Nej, det är 5 heltidstjänster och det är alltså nya arbetstillfällen.
36. *Var kommer de lokala vara placerade?*
Svar: Det kan vi inte exakt veta idag.
37. *I underlaget står det att besök ska ske vart 6:e månad från driftscentralen?*
Svar: Det är planerade besök som avses för serviceunderhåll.
38. *Vad är bygdepenge baserad på?*
Svar: Bygdepenge är baserad på antal verk och en fast summa för dessa årligen, nämligen 15 000 kr per verk och år. Totalt blir summan 6 750 000 kr om det etableras 15 verk och de producerar el i 30 år. Viktigt i sammanhanget är att bygdepenge är en frivillig avsättning som verksamhetsutövaren gör och som inte har något med själva tillståndsansökan och miljötillståndet att göra.
39. *När kommer MKB:n vara klar?*
Svar: Som planen är nu så runt årsskiftet/i början av nästa år.

40. *Vart går bygdepengen, vem bestämmer vart den går?*

Svar: Vi på wpd beslutar detta men vi har inget färdigt förslag utan vill diskutera detta tillsammans med bygden. Vi vill gärna hitta ett sätt som passar för just Blekas område, vår erfarenhet är att det skiljer sig mycket på olika ställen i Sverige hur man vill att pengarna ska förvaltas, om lämpliga mottagare redan finns eller inte, samt vilken geografisk spridning man vill ha. En del har tyckt det varit bra att kommunen förvaltar och fördelar medlen. På andra ställen har man valt att låta lokala föreningar sköta det. Ibland kan man dela upp pengarna så en del går till exempelvis Garantia som hjälper företag att utvecklas, <https://www.garantia.se/>, och en del går till föreningar i bygden. Vi har också exempel där en del av bygdemedlen kan sökas av samtliga föreningar och organisationen i hela kommunen.
Här är vi öppna för förslag och vill ha in synpunkter.

41. *Är summan inflationsskyddad?*

Svar: ja

42. *Sa ni till vindkraftcentrum att pengarna ska gå dit?*

Svar: Nej, pengarna kommer inte gå dit.

43. *Havsnäs har inte ni byggt?*

Svar: Nej den parken har vi inte byggt.

44. *Behöver vi verkligen mer el här? Ska vi inte istället bygga i södra Sverige istället?*

Svar: I södra och mellersta Sverige har det byggts många vindparker samtidigt som befolkningmängden är högre där, vilket gör det svårt att hitta lämpliga platser där nu. Idag kan vi inte längre säga att norra Sverige skall exportera sin el till Södra Sverige för med den utveckling som är idag kommer norra Sverige att behöva sin el själv enligt studier som gjorts. Så det behövs med andra ord mer el här.

<https://www.di.se/debatt/norra-sverige-kan-inte-forsorja-sodra-landet-med-el/>
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrboten/mindre-el-till-sodra-sverige>

Vindkraftcentrums presentation:

45. *Vad är ett lokalt jobb?*

Svar: det är ett jobb som finns i närheten av där parken byggs. Exakt vart gränsen för lokalt går är svårt att säga.

Frågestund:

46. *Kommunen har lagt en ÖP där de vill ha vindkraft. I detta fall finns fem vindkraftverk som är utanför ÖP. Vad blir det för konsekvenser?*

Svar: Vi presenterar ett område som vi i detta skede bedömer som lämpligt, dvs där vi tror att påverkan blir begränsad samtidigt som att platsen då utnyttjas på bästa sätt. Vi kommer beskriva de fördelar och nackdelar vi ser (dvs alla konsekvenser) i vår MKB och sen är det upp till kommunen att göra en avvägning.

47. *Samtycket från kommunen kan ni inte ha på de som är utanför de som då beskrevs?*

Svar: Nej detta har vi ännu inte hunnit diskutera med kommunen.

48. *Finns det en break-even som gör att projektet inte byggs om dessa fem försvinner?*

Svar: Efter alla undersökningar är gjorda så är det vanligt att antal verk sjunker. Den yta som har undersökts ligger i direkt anslutning till ÖP området. Att det görs undersökningar i områden utanför de utpekade områdena är vanligt eftersom de bästa lägena för verken söks för att maximera nyttan vid ett markinträng. För att beräkna om det är lönsamt utan de fem verken behöver mera fakta insamlas och mer noggranna beräkningar göras.

49. *Det fanns intressen för att tänja på översiktsplanens gräns alltså?*

Svar: Vårt projektområde kan även kallas undersökningsområde. Det är inte för att tänja på gränser som vi undersöker ett större område utan just för att maximera nyttan så att bästa platsen utnyttjas. Då kan den platsen ligga utanför gränsen som ÖP satt. Till exempel så kan området som kommunen pekat ut kan innehålla höga skyddsvärden som gör att flertalet verk går bort medan om man flyttar 100 meter åt något håll så kan man klara att skydda djur och natur men ändå producera el.

Synpunkter:

50. *Svk har skrivit avtal med ett oljeeldat kraftverk just för att kunna leverera effekt vid kritiska tidpunkter.*

51. *Kärnkraftverken är inte så förtjusta i vindkraften.*

52. *På arbete får man max utsättas för 80 dB(Z).*

53. *Ögonfågeln ger SCA mycket pengar men de boende får bara några hundralappar.*

Kommentar: Ja de som arrenderar ut mark får pengar för att de upplåter marken. Det är samma princip som övriga arrenden för att bygga hus eller fritidsbostad. Sedan är det självklart att vi anser att det är viktigt att de som bor runt omkring känner att de inte bara får försämringar genom exempelvis en utsikt som förändras, utan att de även känner att de får något ut av en etablering. Vi vill därför komma i kontakt med föreningar eller kontaktpersoner som kan ge förslag till hur byggedingen ska förvaltas och fördelas. Utöver rena pengar ger etableringen ca 5 stycken årsheltidsanställda lokalt. Var de kommer ha sitt kontor går idag inte att förutsäga.

Vindparken kommer vidare ge bland annat skatteintäkter, jobbtillfällen och tillfälle att bygga viktiga kontaktnät. (se uträkning som vindkraftcentrum gjort för Bleka; <https://www.wpd.se/wp-content/uploads/2020/09/Blek-Prognos.pdf>)

54. *Fastigheter faller i värde med 50 %, vi vill inte att vår plats förstörs.*

Kommentar: Vi förstår om ni känner en oro. De studier som gjorts har inte entydigt visat att fastighetsvärdet sjunker vid en vindkraftsetablering men det kan inte uteslutas att fastighetsvärdet påverkas negativt. Det blir en förändrad landskapsbild, vid etableringen sker noggranna undersökningar för att se hur påverkan blir på djur, natur och människor. De ligger sedan till grund för om tillstånd ger eller inte. Riskerar påverkan att bli för stor ges inte tillstånd av tillståndsmyndigheten.

55. *Ett av verken ligger på ett väldigt naturvärdefullt område, verket i sydost är nära naturvärt område.*

Svar: Vi söker tillstånd för maximalt antal verk och för ett projektområde. Efter vi gjort alla undersökningar kommer det finnas områden där vi inte placerar verk eller vägar. De positioner som verken har på kartan i samrådet är bara ett exempel. Skyddade naturområden och nyckelbiotoper kommer att skyddas.

56. *Havsnäs producerar 252 miljoner kWh och ni 270 Miljoner kWh, blir fjuttigt då Havsnäs har högre bygdepeng.*

Svar: Bygdemedel är som sagt en frivillig avsättning. Det är svårt att jämföra investeringskostnader för ett projekt och sedan föra över det till ett annat eftersom varje projekt måste beräknas var för sig. Det skiljer i hur mycket det blåser, i kostnader för transporter, antal km byggda vägar, elanslutning och vad du kan tjäna på varje producerad kWh. Varje investering måste bära sina egna investeringskostnader och det måste göras beräkningar och bedömningar för varje projekt. Vår ambition är att de som bor runt parken skall känna att de får något ut från den och vi är öppna för en diskussion om bygdepengen och hur den skall förvaltas.